

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی			
(داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	سوالات (پاسخ برگ دارد)		
ردیف	نمره		

۲	درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید الف) استفاده از کلمات «این» یا «آن»، نشان دهنده‌ی پی‌بردن به وجود چیزی است. ب) دکارت، یافتن مصداق‌های علت و معلول را نیازمند تجربه و آموزش نمی‌داند. ج) بر اساس دیدگاه ابن‌سینا درباره عشق، حتی یک پرنده هم عاشق است. د) از نظر اوگوست کنت، نگاه فیلسوفان به جهان و هستی، ناظر به واقعیت است. هـ) فیلسوفان مسلمان، راه کسب معرفت را منحصر به عقل نمی‌دانند. و) نظام نوین فلسفی مسلمانان، صرفاً دربردارنده‌ی اندیشه‌های افلاطون و ارسطو است. ز) آخرین دیدگاه‌های فلسفی ابن‌سینا، در کتاب «انصاف» بیان شده است. ح) علامه طباطبایی، کتاب «بدایه الحکمه» را برای تدریس فلسفه در سطوح اولیه نوشت.	۱
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) رابطه موضوع و محمول در حمل «ممتنع الوجود» بر «مربع سه ضلعی»، است. ب) پذیرش غایت‌مندی جهان فقط با قبول امکان‌پذیر است. ج) افلاطون، برای اشاره به ذات خداوند، از تعبیر استفاده کرده است. د) موجودات عقلانی، حقایق اشیاء را از طریق دریافت می‌کنند. هـ) از نظر فیلسوفان مسلمان، بهترین ابزار برای تفکر در آیات و روایات، است. و) سهروردی در دسته‌بندی جویندگان معرفت، کسی را که هم عارف و هم فیلسوف است، می‌نامد. ز) در فلسفه صدرایی، که محور فلسفه مشائی بود، و «نور» که اساس فلسفه اشراقی بود، به هم می‌رسند. ح) کتاب‌های «شیعه» و «رسالت تشیع»، حاصل مذاکرات علامه طباطبایی با بوده است.	۲
۱,۲ ۵	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) شکل‌های زیر به ترتیب بر حسب ذات خود، چگونه هستند؟ شکل دوم (۲) واجب‌الوجود - ممکن‌الوجود شکل اول (۱) ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود ب) عبارتهای «پیدایش جهان، اتفاقی بوده است» و «رنگ پوست خرس قطبی، به طور اتفاقی با محیط سازگار شده است» به ترتیب بیانگر کدام معنای اتفاق است؟ (۱) نفی وجوب علی و معلولی - نفی غایت‌مندی (۲) نفی سنخیت - نفی وجوب علی و معلولی ج) کانت، ضرورت وجود خداوند را از چه طریقی اثبات کرد؟ (۱) تجربه‌های شخصی درونی (۲) وجدان اخلاقی د) از نظر ابن‌سینا، رسیدن شیء به کمال مطلوبش، مشروط به چیست؟ (۱) مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد. (۲) طبیعت همواره در سکون و ثبات باشد. هـ) کدامیک از موارد زیر جزء منابع «حکمت متعالیه» نیست؟ (۱) عرفان اسلامی به‌خصوص اندیشه‌های محی‌الدین ابن‌عربی (۲) فلسفه غرب به‌خصوص اندیشه‌های کانت	۳
صفحه ۱ از ۳		

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی			
(داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴			
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۱

مشخص کنید، هر کدام از اصطلاحات ستون سمت چپ، با کدام عبارت از ستون سمت راست ارتباط دارد؟

ستون سمت راست	ستون سمت چپ (یک مورد اضافی است)
الف) فردی در بازی فوتبال، تسلط و ابتکار دارد.	۱) عقل هیولایی
ب) کودکی، تفاوت بودن و نبودن توپ فوتبال را می داند.	۲) عقل بالمستفاد
ج) کودکی، بازی فوتبال را آموخته است.	۳) عقل بالملکه
د) نوزادی، استعداد یادگیری فوتبال را دارد.	۴) عقل فعال
	۵) عقل بالفعل

۴

۰,۷
۵

مشخص کنید، هر یک از عبارت های زیر، به کدام یک از اصول فلسفی داخل پرانتز اشاره دارد؟

(اصل علیّت - اصل سنخیت - اصل وجوب علی و معلولی)

الف) اگر تمامی شرایط پرتاب ماهواره، فراهم باشد، قطعاً پرتاب می شود.

ب) با توجه به زاویه پرتاب ماهواره و میزان سرعت و شتاب آن، پیش بینی می شود، ماهواره با موفقیت در مدار زمین قرار گیرد.

ج) میان وزن و سرعت حمل ماهواره، ارتباط و پیوستگی وجود دارد.

۵

۱

«درک و دریافت فلسفی از متن»

متن زیر را به دقت بخوانید و مشخص کنید، هر یک از موارد (الف)، (ب)، (ج) و (د) با کدام یک از اصول فلسفی داخل کادر متناظر است؟

۱- اصل وجود ۲- وحدت حقیقت وجود ۳- اصالت ماهیت ۴- مراتب داشتن وجود

«غروب بود، استادی با شاگردش، وارد مسجدی شدند که پنجره هایی با شیشه های رنگارنگ داشت. نور آفتاب با عبور از شیشه ها، به صورت پرتوهایی رنگارنگ، به درون مسجد می تابید. استاد گفت: (الف) چه نورهای واقعی و گوناگونی؟! شاگرد با کمال احترام پاسخ داد: استاد عزیز! بیشتر که دقت کنیم، درمی یابیم، (ب) همه این پرتوها، نور است؛ زیرا (ج) حقیقت پرتوهای نور، یک چیز بیش نیست، و (د) هر چه از پنجره ها دورتر می شویم، نور، ضعیف تر می شود.»

۶

۰,۷
۵

با توجه به جغرافیای عرفانی سهروردی، جدول زیر را با کلمات مناسب داخل پرانتز کامل کنید.

(مغرب کامل = مغرب وسطی = مشرق محض)

آمیختگی نور و ظلمت	محل فرشتگان	عالم بی بهره از نور
الف)	ب)	ج)

۷

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴			
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

	صفحه ۲ از ۳	
	به سوال‌های زیر پاسخ کوتاه بدهید.	
۸	«واجب الوجود بالغیر» را تعریف کنید.	۰,۵
۹	چرا برخی افراد فکر می‌کنند، گاهی در عین وجود علت، معلول آن پدید نیامده است؟	۰,۵
۱۰	«رعایت قوانین شهروندی» بیانگر کارکرد عقل نظری است یا عملی؟	۰,۵
۱۱	از دیدگاه فارابی، مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، شبیه به چیست؟	۰,۵
۱۲	یکی از شکل‌های مخالفت با عقل، در جهان اسلام را بنویسید.	۰,۵
۱۳	از نظر ابن‌سینا، خشوع و خشیت دانشمند در برابر حق، نتیجه‌ی چیست؟	۰,۵
۱۴	کدام‌یک از مباحث فلسفه‌ی ملاصدرا، متناظر با سفر سوم سالک است؟	۰,۵
	به سوال‌های زیر پاسخ کامل بدهید.	
۱۵	چرا گزاره‌ی «اقیانوس موجود است» نیازمند دلیل است؛ اما گزاره‌ی «اقیانوس جسم است» بی‌نیاز از دلیل است؟	۱
۱۶	تفاوت دیدگاه دیوید هیوم، با تجربه‌گرایان در مورد منشأ درک و پذیرش اصل علیت را بنویسید.	۱
۱۷	نقد هیوم، بر برهان نظم در اثبات وجود خداوند را بنویسید.	۱
۱۸	مقدمات و نتیجه‌ی برهان وجوب و امکان ابن‌سینا، در اثبات وجود خداوند را بنویسید.	۱,۵
۱۹	نظر دکارت در مورد عقل و توانایی‌های آن را بنویسید.	۱,۵
۲۰	چهار مورد از ویژگی‌های رئیس مدینه فاضله از نظر فارابی را نام ببرید؟	۱
۲۱	ویژگی‌های کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» علامه طباطبایی را نام ببرید. (۳ مورد)	۰,۷۵
	موفق باشید	
	صفحه ۳ از ۳	۲۰

گذاری آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		پایه: دوازدهم		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴	
تعداد صفحه: ۳		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی			
دانش آموزان				و یا ترمیم سابقه			
تحصیلی (داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش			
ردیف		گذاری					
		نمره					

۲	الف) (درست، صفحه ۳) (۲۵، نمره) ج) (درست، صفحه ۴۸) (۲۵، نمره) ه) (درست، صفحه ۶۶) (۲۵، نمره) ج) (درست، صفحه ۱۰۵) (۲۵، نمره)	۱۶) (۲۵، نمره) ۵۷) (۲۵، نمره) ۷۳) (۲۵، نمره) ج) (درست، صفحه ۱۰۵) (۲۵، نمره)	۱
۲	الف) ضروری / وجوبی، ص. ۸ د) شهود، ص. ۵۴ ز) وجود / هستی، ص. ۹۶	ب) علت العلل یا علت نخستین یا آفریننده، خدا، ص. ۲۵ ج) مثال خیر، ص. ۳۲ ه) عقل، ص. ۶۵ ج) هانری کربن، ص. ۱۰۶	۲
۳	الف) (۱- ممکن الوجود - ممکن الوجود، ص. ۱۱) ج) (۲- وجدان اخلاقی، ص. ۳۶) ه) (۲- فلسفه غرب به خصوص اندیشه‌های کانت، ص. ۹۱)	ب) (۱- نفی وجوب علی و معلولی - نفی غایت‌مندی، ص. ۲۳) د) (۱- مانعی در کار نباشد، ص. ۸۱) «هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۱، ۲۵
۴	الف) (۲- عقل بالمستفاد) ب) (۳- عقل بالملکه) ج) (۵- عقل بالفعل) د) (۱- عقل هیولایی) ص. ۶۴-۶۵	«هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۱
۵	الف) اصل وجوب (ضرورت) علی و معلولی ب) اصل سنخیت ج) اصل علّیت ص. ۲۰	«هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۰، ۷۵
۶	الف) (۳- اصالت ماهیت) ب) (۱- اصالت وجود) ج) (۲- وحدت حقیقت وجود) د) (۴- مراتب داشتن وجود) ص. ۹۵-۹۲	«هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۱
۷	الف) مغرب و وسطی ب) مشرق محض ج) مغرب کامل ص. ۸۴	«هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۰، ۷۵
۸	همه موجوداتی که به واسطه علت آمده است. / ممکن الوجودی که به واسطه وجود آمده‌اند. ص.	ی علتش اند و به ۱۱-۱۲ (ذکر یکی از موارد فوق)	۰، ۵
۹	الگوی اول پاسخ: از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند. ص. ۲۴ الگوی دوم پاسخ: علت ناقصه (اجزاء علت) را به جای علت تامه در نظر می‌گیرند.		۰، ۵
۱۰	عقل عملی. ص. ۵۵	آموز بنویسد، علم عملی یا دانش عملی، (۲۵، نمره) لحاظ شود.	۰، ۵
۱۱	آفتاب (نور) به چشم. ص. ۶۳ / خورشید به چشم.		۰، ۵
۱۲		ص. ۶۰ (ذکر یک مورد کافی است)	۰، ۵
۱۳	تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا (۲۵، نمره)، در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها. (۲۵، نمره) / عبور از ظاهر پدیده‌ها به باطن آن‌ها (۲۵، نمره) ص. ۸۱	(ذکر دو مورد کافی است)	۰، ۵
۱۴	افعال خداوند (۲۵، نمره) و ربوبیت (۲۵، نمره) و حکمت الهی. (۲۵، نمره) ص. ۹۱	(ذکر دو مورد کافی است)	۰، ۵
	صفحه ۱ از ۳		

گذاری آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان	و یا ترمیم سابقه	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	
تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴			
ردیف	گذاری	نمره	

۱۵	زیرا «موجود بودن»، اجزاء ذاتی (تعریفی) «اقیانوس» نیست (۵، نمره) اما «جسم بودن» اجزاء ذاتی (تعریفی) «اقیانوس» است. (۵، نمره) ص. ۵ (اگر دانش)	۱
۱۶	الگوی اول پاسخ: هیوم برخلاف تجربه‌گرایان، معتقد است که رابطه ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست (۵، نمره) و آن را، نمی‌توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به دست آورد. (۵، نمره) الگوی دوم پاسخ: تجربه زمانی منشأ درک علیت است (۵، نمره) اما هیوم آن را صرفاً انعکاس و تداعی ذهنی یا حالت روانی ناشی از توالی و پشت سرهم آمدن پدیده‌ها می‌داند (۵، نمره). ص. ۱۶-۱۷ (در صورتی که دانش آموز یکی از الگوهای پاسخ را بنویسد، نمره تعلق می‌گیرد)	۱
۱۷	این برهان توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. (۵، نمره) / این برهان، فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق این جهان را اداره می‌کند. (۵، نمره) / اما ثابت نمی‌کند که این ناظم خالق همان خداوندی است که نیازمند به علت نیست و وجودی ازلی و ابدی دارد. (۵، نمره) ص. ۳۵ (ذکر دو مورد کافی است)	۱
۱۸	الگوی اول پاسخ: مقدمه ۱) وقتی به موجودات این جهان نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم (بودن و نبودن) مساوی‌اند؛ هم می‌تواند و هم نمی‌تواند، یگر، این (۵، نمره) مقدمه ۲) ممکن الوجودهای بالذات، برای اینکه از تساوی میان وجود و عدم درآیند و وجود برای آن‌ها ضروری گردد و موجود شوند، نیازمند علتی هستند که لذات باشد؛ یعنی موجودی که وجود، ذاتی اوست و از او جدا نمی‌شود. (۵، نمره) نتیجه) پس، موجودات این جهان به واجب الوجودی (۵، نمره) ص. ۴۵ الگوی دوم پاسخ: مقدمه ۱: موجودات این جهان، ذاتاً ممکن‌الوجودند / یعنی ذاتاً نسبت‌شان با وجود و عدم مساوی است. (۵، نمره) مقدمه ۲: هر ممکنی برای خروج از این تساوی (۵، نمره) نتیجه: پس واجب (۵، نمره) (در صورتی که دانش آموز یکی از موارد را بنویسد، نمره تعلق می‌گیرد)	۱، ۵
۱۹	به همه توانایی‌های عقل، مانند بدیهیات عقلی (۲۵، نمره) / استدلال‌های عقلی محض (۲۵، نمره) / و نیز تجربه توجه داشت. (۲۵، نمره) / او معتقد بود که عقل می‌تواند وجود خدا و نفس مجرد و غیرمادی انسان و اختیار او را اثبات کند. (۵، نمره) / البته او دیگر به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان، عقیده‌ای نداشت (۲۵، نمره) / عبارت معادل قسمتی که زیر آن خط کشیده شده: عقل را صرفاً ابزار شناخت انسان قرار بگیرد (۲۵، نمره) / ص. ۵۷	۱، ۵
۲۰	از نظر او، ریاست جامعه باید برعهده کسی باشد که روحی بزرگ (۲۵، نمره) و سرشتی عالی دارد (۲۵، نمره) و به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده (۲۵، نمره) و می‌تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند (۲۵، نمره)؛ و می‌تواند با فرشته وحی اتصال دائمی داشته باشد. (۲۵، نمره) ص. ۷۶ (ذکر چهار مورد کافی است)	۱
	صفحه ۱۲ از ۳	

گذاری آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان	و یا ترمیم سابقه	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	
تحصیلی (داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴			
ردیف	گذاری	نمره	

۲۱	۱- حاصل جلسات تدریس فلسفه اسلامی به سبکی که مسائل روز، در آن طرح شده باشد. ۲- شامل متن اصلی و پاورقی‌های «فلسفه و روش رئالیسم» توضیحی است. ۳- متن را علامه طباطبایی نوشته و پاورقی‌ها را استاد شهید مطهری که در آن جلسات حضور داشته، به اصل مباحث افزوده است. ۴- این کتاب در روشن کردن افکار طلب و دانشجویان و دانش پژوهان نقشی تعیین کننده در تاریخ معاصر ایران داشته است. ۵- علامه طباطبایی و مطهری در این کتاب نشان دادند که می‌توان از ذخیره فلسفی صدرایی بهره گرفت و متناسب با مهم ترین مسئله های فلسفی روز، مجموعه ای تألیف کرد که پاسخگوی نیازهای ما در همین عصر باشد. ۶- ویژگی دیگر این کتاب که تا آن روز در حوزه فلسفه در ایران سابقه نداشت، نگاه تطبیقی به فلسفه بود، ۷- علامه و استاد مطهری در این کتاب تلاش می‌کنند که در مباحث مهمی مثل معرفت شناسی و وجودشناسی، دیدگاه‌های فیلسوفان اروپایی و ماتریالیست‌ها را با دیدگاه خود در فلسفه اسلامی مقایسه کنند و ارزیابی خود را ارائه دهند. (ذکر سه مورد از موارد فوق کافی است، و هر مورد ۰,۲۵ نمره دارد)	۰,۷۵
	موفق باشید	۲۰
	صفحه ۳ از ۳	